

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นพระประมุข มีความรู้ทักษะพื้นฐาน รวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษต่อ การประกอบอาชีพและการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อมั่นว่าทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเอง ได้ตามศักยภาพ (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. 2551 : 3)

ภาษาไทยเป็นเอกลักษณ์ประจำชาติ เป็นสมบัติทางวัฒนธรรมอันก่อให้เกิดความเป็นเอกภาพและเสริมสร้างบุคลิกภาพของคนในชาติให้มีความเป็นไทย เป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสาร เพื่อสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน สามารถทำให้ประกอบกิจกรรมการงานและดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมประชาธิปไตยได้อย่างสันติสุขและเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้และประสบการณ์จากแหล่งข้อมูลสารสนเทศต่าง ๆ เพื่อพัฒนาความรู้ ความคิด วิเคราะห์ วิจารณ์และสร้างสรรค์ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ตลอดจนนำไปใช้ในการพัฒนาอาชีพให้มีความมั่นคงทางสังคมและเศรษฐกิจ นอกจากนี้ภาษาไทยยังเป็นสื่อที่แสดงภูมิปัญญาของบรรพบุรุษด้านประเพณี วัฒนธรรม โลกทัศน์และสุนทรียภาพ โดยบันทึกไว้เป็นวรรณคดีและวรรณกรรมอันล้ำค่า ภาษาไทยจึงเป็นสมบัติของชาติที่ควรค่าแก่การเรียนรู้เพื่ออนุรักษ์และสืบสานให้คงอยู่คู่ชาติไทยตลอดไป ดังนั้น แนวการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กำหนดให้สาระการเรียนรู้ภาษาไทยมีสาระย่อย 5 สาระ คือ สาระการอ่าน สาระการเขียน สาระการฟัง การดู และการพูด สาระหลักภาษาการใช้ภาษา และสาระวรรณคดีและวรรณกรรม เพื่อให้ผู้เรียนนำไปใช้แสวงหาความรู้และเป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารในชีวิตประจำวันเน้นการสอนภาษาไทยในฐานะเครื่องมือการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียน แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง สามารถนำความรู้มาใช้ในการพัฒนาตนเอง นอกจากนี้ยังต้องสอนเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการคิด ให้คิดได้ลึกซึ้ง ฉลาดและรอบคอบ

การใช้คำราชาศัพท์ ถือเป็นเอกลักษณ์ประจำชาติไทยที่โดดเด่นประการหนึ่ง ราชาศัพท์ คือ คำสุภาพ ที่ใช้ให้เหมาะสมกับฐานะของบุคคลต่างๆ คำราชาศัพท์เป็นการกำหนดคำและภาษาที่

สะท้อนให้เห็นถึงวัฒนธรรมอันดีงามของไทย แม้คำราชาศัพท์จะมีโอกาสใช้ในชีวิตน้อยแต่เป็นสิ่งที่แสดงถึงความละเอียดอ่อนของภาษาไทยที่มีคำหลายรูปหลายเสียงในความหมายเดียวกันและเป็นลักษณะพิเศษของภาษาไทยโดยเฉพาะ (ไพโรจน์ อยู่มณฑียร. 2536 : 128) ดังนั้นการเรียนรู้คำราชาศัพท์จึงเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับผู้ใช้ภาษา เพราะการเรียนรู้คำราชาศัพท์ให้ประโยชน์ต่อผู้เรียนหลายประการ ประโยชน์ที่กล่าวถึงคือ การเรียนรู้คำราชาศัพท์ ช่วยให้สามารถใช้ภาษาไทยได้ถูกต้องเหมาะสมกับชั้นของบุคคล ทำให้ไม่มีปัญหาในการสื่อสาร ได้เรียนรู้ถึงวัฒนธรรมของชาติ โดยที่ราชาศัพท์เป็นวัฒนธรรมทางภาษาที่มีความประณีตนุ่มนวล และน่าฟัง ทำให้รู้คำศัพท์มากขึ้น ได้ชื่อว่าเป็นผู้รู้ภาษาไทยที่ดีผู้รู้มากย่อมทำให้เกิดความคล่องแคล่วชำนาญ ช่วยฝึกฝนอบรมจิตใจผู้ศึกษาให้ประณีตในการใช้ภาษาและผลทำให้เป็นคนมีนิสัยสุขุม รอบคอบ ละเอียดลออ ด้านการศึกษาวรรณคดีทำให้เราเข้าใจได้อย่างลึกซึ้งยิ่งขึ้น เพราะวชิวารณคดีใช้ราชาศัพท์มาก และช่วยส่งเสริมบุคลิกภาพให้กับตนเอง สามารถเข้าสมาคมกับผู้อื่นได้โดยไม่เคอะเขินไม่เป็นที่เย้ยหยันของบุคคลอื่น เพราะได้ศึกษาถ้อยคำที่ควรใช้กับบุคคลตามฐานะมาแล้ว (ไพโรจน์ อยู่มณฑียร. 2536 : 13)

สภาพปัจจุบันเด็กนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ยังมีปัญหาในการใช้คำราชาศัพท์อยู่มาก จากรายงานผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทย เรื่องคำราชาศัพท์ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนกลุ่มหัวช้างเผือก อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับร้อยละ 65 ซึ่งต่ำกว่าเกณฑ์ที่กลุ่มโรงเรียนได้ตั้งไว้ร้อยละ 70 (วิชาการหัวช้างเผือก. 2554 : 29) เมื่อพิจารณาจากการสอบถามและสัมภาษณ์แล้วพบว่าสาเหตุที่นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยเรื่องคำราชาศัพท์ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ต่ำกว่าเกณฑ์เพราะว่าคำราชาศัพท์บางหมวด เรียนไปเพื่อรู้และจดจำมากกว่าที่จะได้เอาไปใช้ในชีวิตประจำวัน เช่น คำราชาศัพท์ที่ใช้กับพระเจ้าแผ่นดิน นักเรียนส่วนใหญ่เรียนเพื่อที่จะรู้หลักการใช้ที่ถูกต้องเท่านั้น นักเรียนไม่ค่อยมีโอกาสที่จะได้ใช้ในชีวิตประจำวันได้มากนักหรือแทบไม่ได้ใช้เลย หรือปัญหาการอ่านที่เด็กอ่านไม่ออก อ่านคำราชาศัพท์ผิด และปัญหาเกี่ยวกับตัวครูที่ไม่เข้าใจแนวการสอนภาษาไทยทำให้ครูไม่ชอบสอนภาษาไทย ไม่ใช่สื่อในการเรียนการสอนทำให้ไม่มีความรู้และขาดความแม่นยำในเนื้อหา (กรรณิการ์ พวงเกษม. 2533 : 26-30) ส่วนปัญหาอีกด้านหนึ่งก็คือปัญหามาตรฐานที่ 4 นั่นคือ ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ วิจัย ตีความ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดใคร่ครวญและมีวิสัยทัศน์ จากผลการประเมินของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ในส่วนของมาตรฐานที่ 4 ปรากฏว่านักเรียน โรงเรียนบ้านเปลือยคุรุสรวดีวิทยายังอยู่ในระดับพอใช้ (รายงานการประเมินคุณภาพการศึกษา. 2550 : 15) นอกจากนี้คุณภาพของโรงเรียนกลุ่มหัวช้างเผือกในส่วนของมาตรฐานที่ 4 นั้นส่วนใหญ่จะอยู่ในระดับพอใช้ทั้งนี้เนื่องมาจากการจัดกิจกรรมการฝึกทักษะการคิดของผู้เรียนยังมีไม่มากนักเท่าที่ควร (วิชาการหัวช้างเผือก. 2554 : 22)

การเรียนการสอนของครูในระดับชั้นประถมศึกษาเป็นแบบบรรยาย โดยไม่เน้นการผลิตสื่อ การสอน แผนการสอนเดิม จัดกิจกรรมที่ไม่ส่งเสริมให้นักเรียนนำความรู้ไปใช้และไม่กระตุ้นให้ ผู้เรียนอยากเรียน จากการสังเกตและสัมภาษณ์ครูผู้สอนภาษาไทยในกลุ่มหัวข้างเพื่ออำเภอสวรรณ ภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ปรากฏว่า การเรียนการสอนในกลุ่มสาระภาษาไทยนั้นส่วนใหญ่ จะเป็นเพียง ให้นักเรียนจดตามครูบนกระดานหรือจดตามหนังสือเรียนและท่องจำเป็นส่วนใหญ่ ทั้งนี้อาจมีสาเหตุ สืบเนื่องมาจากการขาดแคลนบุคลากร เนื่องจากครูผู้สอน 1 คน ต้องรับผิดชอบนักเรียนมากกว่า 1 ระดับชั้น (วิชาการหัวข้างเพื่ออ. 2554 : 31) ทำให้มีเวลาในการเตรียมการสอนน้อยลง จากปัญหาที่ กล่าวมาจะเห็นว่ามีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องแก้ไขปรับปรุงกระบวนการสอนให้เป็นไปในทางที่ สอดคล้องกับสภาพการเปลี่ยนแปลงของสังคม การเรียนการสอนที่จะมีประสิทธิภาพ ได้จะต้องจัด กิจกรรมการเรียนการสอนที่ตรงกับความต้องการของผู้เรียนและเน้นการเรียนการสอนให้ผู้เรียนรู้จัก แก้ปัญหาชีวิตและสังคมรู้จักการทำงานร่วมกัน ช่วยเหลือกัน โดยเฉพาะในเรื่องของราชาศัพท์ พบว่า นักเรียนไม่ให้ความสนใจและไม่เห็นความสำคัญในการนำไปใช้ในชีวิตจริง เพราะเนื่องจากบทเรียน แล้วไม่ได้นำคำราชาศัพท์ไปใช้ในชีวิตประจำวันการใช้คำราชาศัพท์ไม่ถูกต้องเท่าที่ควร เพราะสังคม ตามชนบทมักจะใช้ภาษาพูดที่ไม่สุภาพสาเหตุมาจากนักเรียนอยู่ในสภาพแวดล้อมที่คนส่วนใหญ่ พูดจาภาษาท้องถิ่น บางครอบครัวก็พูดจาหยาบคาย ไม่สุภาพทำให้นักเรียนชินกับภาษาพูดที่ไม่สุภาพ เป็นประจำ จึงทำให้นักเรียนขาดความรู้ เรื่อง คำราชาศัพท์

การศึกษาวิธีในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เร้าใจ โดยสร้างความตระหนักให้นักเรียน เห็นคุณค่าของคำราชาศัพท์ จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า วิธีการสอนแบบชิปปา (CIPPA MODEL) เป็นวิธีการจัดการเรียนที่น่าสนใจเหมาะสมที่จะนำมาใช้ใน เรื่องคำราชาศัพท์โดยวิธีการสอนแบบชิปปา มีจุดเน้นอยู่ที่การเปิด โอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมใน กิจกรรม ทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์และสังคม คือ ให้ผู้เรียนได้มีโอกาสเคลื่อนไหวร่างกายเพื่อ ช่วยให้ประสาทการรับรู้ของผู้เรียนตื่นตัวพร้อมที่จะรับข้อมูลและการเรียนรู้ต่าง ๆ ทำให้ผู้เรียนมี ความจดจ่อในการคิดสนุกที่จะคิด ช่วยให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมกับบุคคลหรือสิ่งแวดล้อม รอบตัว เป็นกิจกรรมที่ส่งผลต่ออารมณ์ความรู้สึกรักของผู้เรียน ซึ่งช่วยให้การเรียนรู้นั้นเกิดความหมาย แก่ตนเองโดยเน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนให้มากที่สุด (ทิศนา แคมมณี. 2542 : 1-17) ซึ่งการจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบชิปปา สามารถจัดได้หลากหลายวิธี ตามจุดประสงค์ที่ครู ต้องการ แต่ต้องมีองค์ประกอบสำคัญ คือ กิจกรรมเน้นให้ผู้เรียนค้นพบและสร้างความรู้ด้วยตนเอง กิจกรรมสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับบุคคลและสิ่งแวดล้อม กิจกรรมที่เน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม ทางกาย มีการเคลื่อนไหวร่างกายการปฏิบัติจริง การใช้กระบวนการต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อ การพัฒนาทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตของผู้เรียน เช่น การคิดวิเคราะห์ การใช้วิจารณญาณ

กระบวนการแก้ปัญหากระบวนการแสวงหาความรู้ และการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ต่างๆ ได้อย่างหลากหลาย

ปัญหาและความสำคัญที่กล่าวมา ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะเลือกใช้วิธีการสอนแบบซิปปาในการสอนเรื่อง คำราชาศัพท์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เพื่อศึกษาความแตกต่างของประสบการณ์ที่นักเรียนได้รับ รวมถึงผลการเรียนซึ่งประกอบไปด้วย ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการคิดวิเคราะห์ระหว่างการจัดการเรียนรู้แบบซิปปากับการจัดการเรียนรู้แบบปกติ ประสบการณ์เรียนรู้ที่นักเรียนได้รับจะมีความต่างกันหรือไม่ ประกอบกับยังไม่มีการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับด้านประสบการณ์เรียนรู้ และเครื่องมือที่ใช้ในการวัดด้านประสบการณ์เรียนรู้ ทั้งนี้จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอนแบบซิปปากลุ่มสาระภาษาไทย ซึ่งได้แก่ผลการวิจัยของ อัญชลี สอนชา (2548 : 97) เรื่อง จำนวน สุภาษิตคำพังเพยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า แผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปามีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ และนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปาอยู่ในระดับมาก ผลงานของ สุชาดา ชันเชื้อ (2550 : 124) ได้ทำการเปรียบเทียบผลการเรียน เรื่อง มาตราตัวสะกดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างการสอนตามรูปแบบซิปปากับการสอนตามคู่มือการจัดการเรียนรู้ พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เจตคติ และทักษะการเขียนแตกต่างกัน ผลงานของ สุมิตรา บุตรศรีเมือง (2550 : 87) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์และการคิดวิเคราะห์ พบว่า นักเรียนมีคะแนนการคิดวิเคราะห์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ผลงานของ ชูติมา ช่อวงศ์ (2551 : 69) ได้ทำการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เรื่อง ลอยกระทง พบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการคิดวิเคราะห์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ผลงานของ อรพิน หอมละเอียด (2552 : 58) ได้ศึกษาผลการใช้วิธีสอนแบบซิปปาที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 พบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน และงานวิจัยของ มัลลิกา แก่งคำ (2553 : 84-89) ได้ทำการศึกษา เรื่อง คำราชาศัพท์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และการคิดวิเคราะห์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

การจัดการศึกษาให้ประสบผลสำเร็จตามหลักสูตรนั้น ผลสำเร็จอาจพิจารณาจากคะแนนหรือผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ซึ่งผลที่ได้ออกมาต่ำแสดงถึงความล้มเหลวและไม่ประสบผลสำเร็จ เมื่อเป็นดังเช่นนี้แล้วจึงควรสนใจดูที่ประสบการณ์ การเรียนรู้ของนักเรียนด้วยว่าในการจัดการเรียนการสอนนั้น เด็กได้รับประสบการณ์จากการเรียนรู้มากน้อยเพียงใด โดยปกติแล้วครูผู้สอนจะวัดและประเมินเฉพาะผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพียงอย่างเดียว จึงทำให้ครูขาดข้อมูลเกี่ยวกับด้านประสบการณ์การเรียนรู้ของผู้เรียน ขาดสารสนเทศเพื่อปรับปรุงและวางแผนพัฒนาการจัดการเรียนการสอนในระดับสถานศึกษา ระดับเขตพื้นที่การศึกษาและระดับชาติ เมื่อจบสิ้นกระบวนการเรียนรู้แล้วประสบการณ์จากการได้สัมผัส ได้มีส่วนร่วมปฏิบัติกิจกรรมหรือได้ร่วม

ปฏิสัมพันธ์ในการระบวนการแก้ปัญหาต่างๆ ในกลุ่มการเรียนรู้ โดยพฤติกรรมเหล่านี้จะอยู่ในตัวผู้เรียน ซึ่งการจัดการเรียนรู้ที่จะประสบผลสำเร็จผู้เรียนต้องได้รับประสบการณ์การเรียนรู้เหล่านี้ ดังนั้นในการจัดการเรียนการสอนจึงควรมีการประเมินด้านประสบการณ์การเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีที่จะสะท้อนประสบการณ์หรือวิธีการตรวจสอบเพื่อให้ผู้เรียนตอบสนองประสบการณ์เรียนรู้ที่เรียนออกมา ซึ่งสามารถประเมินได้จากพฤติกรรมการเรียนรู้เชิงรุก (Active learning) ของผู้เรียน การประเมินผลการเรียนของผู้เรียน ความหลากหลายของกิจกรรมการเรียนรู้ และสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ แต่ในการประเมินประสบการณ์การเรียนรู้ของผู้เรียนนั้น สิ่งที่จะบ่งบอกว่าคุณนักเรียนได้รับประสบการณ์จากการเรียนรู้น้อยเพียงใด ต้องอาศัยเครื่องมือที่สามารถใช้ในการวัดด้านประสบการณ์ที่เกิดจากการเรียนรู้ของผู้เรียนได้ ซึ่งในปัจจุบันยังขาดเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินประสบการณ์การเรียนรู้ดังกล่าว

ผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การประเมินความแตกต่างด้านประสบการณ์และ ผลการเรียน เรื่อง คำราชาศัพท์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ระหว่างการจัดการเรียนรู้แบบซิปปากับการจัดการเรียนรู้แบบปกติ เพื่อศึกษาประสบการณ์ที่นักเรียนจะได้รับอันเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนของครูภาษาไทยที่จะส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของผู้เรียนให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการคิดวิเคราะห์สูงขึ้น

คำถามการวิจัย

1. นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบซิปปาจะมีประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญสูงกว่านักเรียนที่เรียนรู้ปกติหรือไม่
2. นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนแบบซิปปาจะมีผลการเรียนรู้ดีกว่านักเรียนที่เรียนรู้ปกติหรือไม่

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อประเมินความแตกต่างประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เรื่อง คำราชาศัพท์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ระหว่างการจัดการเรียนรู้แบบซิปปากับการจัดการเรียนรู้ปกติ
2. เพื่อเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ เรื่อง คำราชาศัพท์ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ระหว่างการจัดการเรียนรู้แบบซิปปาและการจัดการเรียนรู้ปกติ

สมมติฐานการวิจัย

1. นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบซิปปามีประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สูงกว่านักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ปกติ
2. นักเรียนที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบซิปปามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการคิดวิเคราะห์สูงกว่านักเรียนที่เรียนรู้ปกติ

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 กลุ่มหัวช้างเผือกตำบลช้างเผือก อำเภอสุวรรณภูมิ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2554 จำนวน 131 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านเปลือย (คุรุสรรรค์วิทยา) อำเภอสุวรรณภูมิ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2554 จาก 2 ห้องเรียน จำนวน 41 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยนักเรียนทั้งสองห้องมีระดับสติปัญญา ความรู้ความสามารถใกล้เคียงกัน เมื่อพิจารณาจากเกรดเฉลี่ยกลุ่มสาระภาษาไทยของนักเรียนทั้งหมดในแต่ละห้องและภายในห้องเรียน มีนักเรียนทุกระดับสติปัญญา ต่อจากนั้นทำการสุ่มกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง ดังนี้

1.2.1 กลุ่มทดลอง ได้แก่ นักเรียนห้อง 5/1 จัดการเรียนรู้แบบซิปปา จำนวน 20 คน

1.2.2 กลุ่มควบคุม ได้แก่ นักเรียนห้อง 5/2 จัดการเรียนรู้แบบปกติ จำนวน 21 คน

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ เนื้อหาสาระวิชาภาษาไทย เรื่อง คำราชาศัพท์ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2554 ซึ่งแบ่งเป็น 4 หน่วย ดังนี้

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 ความหมาย ความสำคัญของคำราชาศัพท์

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 คำราชาศัพท์ที่ใช้กับพระมหากษัตริย์

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 คำราชาศัพท์ที่ใช้กับพระสงฆ์

หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 คำราชาศัพท์ที่ใช้กับบุคคลทั่วไปหรือคำสุภาพ

3. ขอบเขตด้านตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ วิธีการจัดการเรียนรู้ ซึ่งแบ่งเป็น 2 วิธี คือ

3.1.1 การจัดการเรียนรู้แบบซิปปา

3.1.2 การจัดการเรียนรู้ปกติ

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่

3.2.1 ประสิทธิภาพการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

3.2.2 ผลการเรียนรู้ ประกอบไปด้วย ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการคิดวิเคราะห์

4. ขอบเขตด้านระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย

ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2554

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบกึ่งทดลอง (Quasi Experimental Design) โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 2 วิธีด้วยกัน คือการจัดการเรียนรู้แบบซิปปาตามแบบทิสนา แคมมณีเปรียบเทียบกับจัดการเรียนรู้ปกติ เพื่อประเมินความแตกต่างด้านประสิทธิภาพการเรียนรู้ และผลการเรียน เรื่อง คำราชาศัพท์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ซึ่งสรุปเป็นกรอบแนวคิดได้ดังนี้

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การจัดประสิทธิภาพการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ หมายถึง การจัดการเรียนการสอนที่ผู้เรียนและผู้สอนมีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน หรือมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ร่วมกัน โดยประเมินได้จากพฤติกรรมการเรียนรู้เชิงรุกของผู้เรียน การประเมินผลการเรียนรู้ ความหลากหลายของกิจกรรมการเรียนรู้ และสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้

2. การจัดการเรียนรู้แบบซิปปา หมายถึง กระบวนการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนสร้างความรู้ มีปฏิสัมพันธ์ มีส่วนร่วมในการเรียนและการประยุกต์ใช้

ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แบบซิปปา มีทั้งหมด 7 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 การทบทวนความรู้เดิม หมายถึง ขั้นการนำความรู้เดิมของผู้เรียนในเรื่อง ที่จะเรียนเพื่อช่วยให้ผู้เรียนมีความพร้อมในการเชื่อมโยงความรู้ใหม่กับความรู้เดิมของตนซึ่งผู้สอนได้ใช้วิธีการต่าง ๆ อย่างหลากหลาย

ขั้นที่ 2 การแสวงหาความรู้ใหม่ หมายถึง ขั้นการแสวงหาข้อมูลความรู้ใหม่ของผู้เรียนจากแหล่งข้อมูลหรือแหล่งความรู้ต่าง ๆ ที่ผู้สอนได้เตรียมมาให้ผู้เรียนรวมถึงให้คำแนะนำเกี่ยวกับแหล่งข้อมูลต่างๆ เพื่อให้ผู้เรียน ไปแสวงหาค้นคว้า

ขั้นที่ 3 การศึกษาทำความเข้าใจข้อมูล/ความรู้ใหม่และเชื่อมโยงความรู้ใหม่กับความรู้เดิม หมายถึง ขั้นที่ผู้เรียนจะต้องศึกษาและทำความเข้าใจกับข้อมูล/ความรู้ที่หามาได้ ผู้เรียนจะต้องสร้างความหมายของข้อมูล/ประสบการณ์ใหม่ ๆ โดยใช้กระบวนการต่าง ๆ ด้วยตนเอง ได้แก่ ใช้กระบวนการคิด และกระบวนการกลุ่มในการอภิปรายและสรุปความเข้าใจเกี่ยวกับข้อมูลนั้น ๆ ซึ่งจำเป็นต่ออาศัยการเชื่อมโยงกับความรู้เดิม

ขั้นที่ 4 การแลกเปลี่ยนความรู้ความเข้าใจกับกลุ่ม หมายถึง ขั้นที่ผู้เรียนอาศัยกลุ่มเป็นเครื่องมือในการตรวจสอบความรู้ความเข้าใจของตน รวมทั้งขยายความรู้ความเข้าใจของตนให้กว้างขึ้น ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนได้แบ่งปันความรู้ความเข้าใจของตนแก่ผู้อื่นและได้รับประโยชน์จากความรู้ความเข้าใจของผู้อื่น ไปพร้อม ๆ กัน

ขั้นที่ 5 การสรุปจัดระเบียบความรู้ และวิเคราะห์กระบวนการเรียนรู้ หมายถึง ขั้นของการสรุปความรู้ที่ได้รับทั้งหมดทั้งความรู้เดิมและความรู้ใหม่ และจัดสิ่งที่เรียนให้เป็นระบบระเบียบ เพื่อช่วยให้ผู้เรียนจดจำสิ่งที่รู้ได้ง่ายรวมทั้งวิเคราะห์กระบวนการเรียนรู้ทั้งหลายที่เกิดขึ้น

ขั้นที่ 6 การปฏิบัติ และ/หรือการแสดงผลงาน หมายถึง ขั้นที่ช่วยให้ผู้เรียนได้มีโอกาสแสดงผลงานการสร้างความรู้ของตนให้ผู้อื่นรับรู้ เป็นการช่วยให้ผู้เรียนได้ต่อยอดหรือตรวจสอบความเข้าใจของตนและช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้ความคิดสร้างสรรค์ แต่หากต้องมีการปฏิบัติตามข้อความรู้ที่ได้ ขั้นนี้จะเป็นขั้นปฏิบัติ และมีการแสดงผลงานที่ได้ปฏิบัติด้วย

ขั้นที่ 7 การประยุกต์ใช้ความรู้ หมายถึง ขั้นของการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนการนำความรู้ความเข้าใจของตนไปใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่หลากหลายเพื่อเพิ่มความชำนาญความเข้าใจ ความสามารถในการแก้ปัญหาและความจำในเรื่องนั้น ๆ

3. การจัดการเรียนรู้ปกติ หมายถึง การสอนตามหลักสูตรที่สถานศึกษาได้กำหนดไว้ ประกอบด้วย ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน ขั้นสอน และขั้นสรุป

4. ผลการเรียนรู้ หมายถึง ผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนอันเนื่องมาจากการวัดการเรียน ซึ่งประกอบด้วย ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการคิดวิเคราะห์

5. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง คะแนนที่ได้จากการสอบจากแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เรื่อง คำราชาศัพท์ ที่ได้จากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปากับการเรียนรู้ปกติ

6. การคิดวิเคราะห์ หมายถึง ความสามารถของนักเรียนในการจำแนก ค้นหาเหตุผลและเชื่อมโยงเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกันอย่างมีหลักการและเหตุผล ซึ่งประกอบด้วย

6.1 การวิเคราะห์ความสำคัญ หมายถึง การค้นหามูลเหตุ จุดเด่นจุดด้อยและผลลัพธ์ของเรื่องราว

6.2 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ หมายถึง การเชื่อมโยงเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกันอย่างเป็นเหตุผล

6.3 การวิเคราะห์หลักการ หมายถึง การค้นหาเทคนิคหรือหลักปฏิบัติ และเค้าโครงการสร้างของเรื่องราว

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ทำให้ทราบถึงความแตกต่างของประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และผลการเรียนรู้ เรื่อง คำราชาศัพท์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ระหว่างการเรียนรู้ด้วยแบบชิปปาและการเรียนรู้ปกติ เพื่อเป็นแนวทางสำหรับครูผู้สอนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน

2. ได้สารสนเทศเกี่ยวกับประสบการณ์การเรียนรู้ เพื่อใช้เป็นแนวทางการจัดการเรียนรู้ให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้เต็มศักยภาพ

3. เป็นแนวทางในการประเมินประสบการณ์การเรียนรู้ ในรูปแบบการเรียนรู้อื่น ๆ อันจะนำไปสู่การพัฒนา รูปแบบการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น